

WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
prof. dr hab. Piotr Gliński

Warszawa, 09 stycznia 2018 r.

BM-WP.070.91.2017.AK

Pan
Jarosław Sachajko
Przewodniczący
Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Przewodniczący,

zgodnie z prośbą zawartą w piśmie nr RPW-015-247-2017 z 20 grudnia 2017 roku przesyłam „Informację Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na temat ujęcia problemów wsi i rolnictwa w zintegrowanej Strategii rozwoju kapitału społecznego”.

Z poważaniem

Piotr Gliński

WPŁYNĘŁO

do Komisji RPW
dnia 11.01.18 r. znak akt RPW-015-247/17(2)
podpis R

Informacja na temat ujęcia problemów wsi i rolnictwa w Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego

W związku z przyjęciem przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)* trwają obecnie prace nad modernizacją systemu zarządzania rozwojem kraju, które obejmują m.in. aktualizację tzw. strategii zintegrowanych.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030) stanowić będzie zaktualizowaną wersję przyjętej przez Radę Ministrów 26 marca 2013 r. *Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020*.

Zapisy zaktualizowanej SRKS powinny być komplementarne z zapisami SOR, jak również strategii zintegrowanych dedykowanych pozostałym obszarom interwencji. Uwzględniając wyzwania i pułapki rozwojowe oraz zasady projektowania strategicznych polityk Państwa ujęte w SOR, zaktualizowana SRKS zaadresuje przede wszystkim zagadnienia ujęte w ramach jednego z obszarów wpływających na osiągnięcie celów SOR, jakim jest *Kapitał ludzki i społeczny*. Ponadto SRKS powiązana będzie również z następującymi obszarami SOR:

- *E-państwo* – w ramach celu szczegółowego III SOR *Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu*, w zakresie digitalizacji i rozwoju kultury cyfrowej,
- *Rozwój innowacyjnych firm* – w ramach celu szczegółowego I SOR *Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną*, w zakresie wspierania rozwoju przemysłów kultury i kreatywnych,
- *Ekspansja zagraniczna* – w ramach celu szczegółowego I SOR *Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę*, w zakresie promocji kultury polskiej za granicą.

Należy mieć na względzie, że zasadnicze zagadnienia ujęte w ramach SRKS mają wymiar horyzontalny – wzrost kapitału społecznego przyczyniać się będzie do usprawnienia realizacji interwencji zaplanowanych w ramach SOR oraz polityk publicznych niższego szczebla. Istotne z punktu widzenia realizacji założonych w Strategii celów będzie także sprzężenie zwrotne, jakie zachodzi pomiędzy poziomem kapitału społecznego oraz poziomem życia charakteryzującym daną wspólnotę. Oznacza to, że stopień osiągnięcia wskazanych w SRKS zamierzeń będzie współzależał również od skuteczności wszystkich pozostałych polityk publicznych i innych okoliczności, które przekładać się będą na poziom życia Polaków.

Znaczna część interwencji realizowanych w ramach SRKS, z uwagi na wspomniany przekrojowy charakter zasobów kapitału społecznego, będzie miała charakter ogólnokrajowy. Jednocześnie, mając na względzie wyznaczony przez SOR paradygmat rozwoju zrównoważonego i planowanego

z uwzględnieniem indywidualnych potencjałów i ograniczeń terytorialnych, w tych przypadkach, gdzie będzie to zasadne i możliwe, poszczególne działania projektowane i wdrażane na wszystkich poziomach podziału administracyjnego powinny uwzględniać zróżnicowanie przestrzenne.

Jak pokazują badania prowadzone przez Główny Urząd Statystyczny, zróżnicowanie terytorialne zasobów opartych na zaufaniu jest w Polsce stosunkowo nieznaczne. Zaufanie do innych ludzi najczęściej deklarują mieszkańcy regionu północnego (81%), zaś najniższe wartości dla tego wskaźnika odnotowuje się w regionie centralnym (76%). W pozostałych regionach zaufanie deklaruje ok. 78-79% osób. Nieco większe niż regionalne, choć wciąż stosunkowo nieznaczne, jest zróżnicowanie wojewódzkie. Najniższym poziomem zaufania odznaczają się mieszkańcy województw łódzkiego (74%), śląskiego (75%) i lubelskiego (76%). Najwyższy poziom zaufania charakteryzuje zaś województwa małopolskie (83%), warmińsko-mazurskie (82%) oraz pomorskie, podlaskie i opolskie (po 81%).

Z danych GUS wynika, że poziom kapitału społecznego wykazuje także zróżnicowanie ze względu na miejsce zamieszkania. Różnice te są najbardziej wyraźne w przypadku kapitału towarzysko-sąsiedzkiego i rodzinnego – najwyższymi zasobami co najmniej średniego poziomu kapitału tego rodzaju odznaczają się mieszkańcy wsi oraz najmniejszych miast. Najwyższy poziom kapitału towarzysko-sąsiedzkiego występuje także u osób zamieszkujących największe ośrodki miejskie. Nie występują natomiast istotne rozbieżności w przypadku co najmniej średniego poziomu kapitału stowarzyszeniowego – charakteryzuje się nim 5% osób zamieszkujących tereny wiejskie oraz 6% mieszkańców miast (niezależnie od ich wielkości).

Niemniej jednak zaktualizowana SRKS we wszystkich swych obszarach obejmować będzie oczywiście szereg działań adresowanych również do mieszkańców terenów wiejskich. Obejmą one m.in. interwencje z zakresu wsparcia rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz wzmocnienia roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich. Zakłada się wykorzystanie do tych celów przede wszystkim narzędzi z obszaru edukacji, sportu, kultury i dziedzictwa narodowego, ekonomii społecznej i solidarnej oraz polityki w zakresie budowania społeczeństwa obywatelskiego.

Zaktualizowany dokument jest w trakcie opracowania, w związku z czym nie sposób w tej chwili dokładnie przesądzić, jakie ostatecznie zapisy się w nim znajdą. Projekt będzie naturalnie konsultowany z innymi resortami, jak również poddany zostanie konsultacjom społecznym, w związku z czym wszystkie zainteresowane podmioty i osoby będą miały okazję ustosunkować się do jego treści.

